

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Ivony Šubrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobce: **Městské státní zastupitelství v Praze**
sídlem Náměstí 14. října 2188/9, 150 00 Praha 5

proti
žalovanému: **Městský úřad Jičín**
sídlem Žižkovo náměstí 18, 506 01 Jičín

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu spočívajícím v tom, že žalovaný nezahájil na základě podnětu žalobce ze dne 29. 8. 2022 řízení o přestupku z moci úřední,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce podal dne 6. 4. 2023 žalobu proti nezákonnému zásahu správního orgánu ve smyslu § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Domáhá se toho, aby krajský soud přikázal žalovanému zahájit řízení o přestupku podle ustanovení § 78 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky, na základě podnětu žalobce ze dne 29. srpna 2022 k prošetření možného přestupku dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (dále jen „zákon o některých přestupcích“).
2. Žalobce v uvedeném podnětu vyrozuměl žalovaného o jednání pana V. D., který v rámci vyřizování jím činěných podání a následných snah o dosažení jejich jiného posouzení, činil vůči různým stupňům státního zastupitelství další podání, jimiž znevažoval postavení státních zástupců. Poukázal především na podání ze dne 14. 8. 2022, jehož obsahem byly výroky jako „nejsem debílek ze státního zastupitelství“, „natlučte tlustým koncem do prdele“, „takový kretén, jako jste vy“, „jste takový debílek“, „mrvy, jako vy“, „že chodíte po zadních, neznamena, že jste člověk“, „Opravdu mě nějaký debil nebude poučovat“, „projevujete intelekt na úrovni imbecility“, „Hovno hajzle bolševické“, „Včetně tohoto bolševického noka“. Odkázal rovněž na podání ze dne 15. 6., 26. 6. a 7. 7. 2022, která obsahovala výroky obdobné povahy. Nejednalo se proto o ojedinělé jednání.
3. Žalovaný však žalobce připsal ze dne 30. 11. 2022 vyrozuměl o odložení věci. Dospěl k závěru, že oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo předání věci, a proto usnesením ze dne 28. 11. 2022 věc odložil. Žalobce byl následně neúspěšný se

stížností dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), a také s podáním ze dne 10. 3. 2023, které Krajský úřad Královéhradeckého kraje vyhodnotil jako požadavek na přijetí opatření proti nečinnosti.

4. Soud se musel nejprve vypořádat s otázkou, zda jsou v posuzované věci splněny podmínky řízení.
5. Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
6. Podle § 2 s. ř. s. ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.
7. Podle judikatury správních soudů nezákonná „nečinnost“ správního orgánu spočívající v něčem jiném než v nevydání rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. (jež je současně rozhodnutím ve věci samé ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s.) nebo v nevydání osvědčení (rovněž ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s.) obecně může být nezákonným zásahem (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008 – 98, věc *Olomoucký kraj*). Zároveň ovšem správní soudy tradičně rozlišují mezi správními řízeními zahajovanými na žádost a správními řízeními zahajovanými z moci úřední. V případě správního řízení zahajovaného z moci úřední pak soudy dlouhodobě judikují, že osoba, která by byla účastníkem takového řízení, nemá veřejné subjektivní právo na to, aby toto správní řízení bylo zahájeno. Proto se nemůže zahájení takového správního řízení úspěšně domáhat ani cestou zásahové žaloby podle § 82 s. ř. s. (viz např. rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2017, č. j. 4 As 117/2017 – 46).
8. Nutno dodat, že Nejvyšší správní soud v nedávné době částečně korigoval právě zmiňovaný závěr. V rozsudku ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019 – 39, ve věci *ŽALVES*, rozšířený senát NSS dovodil, že v určitých případech se lze bránit proti faktické nečinnosti spočívající v nezahájení správního řízení zahajovaného z moci úřední zásahovou žalobou podle § 82 s. ř. s. Konkrétně rozšířený senát dovodil přípustnost žaloby v případě faktické nečinnosti stavebního úřadu, který v rozporu s § 129 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, nezahájil řízení o odstranění nepovolené stavby.
9. Rozšířený senát NSS nicméně v uvedeném rozsudku zdůraznil, že se jedná o výjimku z pravidla. Obecně nadále platí, že neexistuje veřejné subjektivní právo na to, aby správní orgán zahájil z moci úřední nějaké řízení. K tomu, aby (objektivně protizákonná) nečinnost správního orgánu při uplatnění jeho úřední moci (nezahájení řízení z moci úřední) přímo zasáhla do veřejného hmotného subjektivního práva určité osoby, je tak třeba splnit současně několik podmínek. Především je třeba, aby šlo skutečně o žalobce, jehož veřejné hmotné právo nebylo ochráněno v důsledku nečinnosti správního orgánu, který v rozporu se zákonem nezahájil řízení z moci úřední. Z toho logicky plyne, že žalobní legitimaci pro podání zásahové žaloby nemá ten, kdo by se nemohl bránit žalobou proti rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s., které eventuálně z takto započatého správního řízení může vzejít. Zároveň nesmí existovat žádné jiné správní řízení ani žádný

jiný moment, kdy osoba v minulosti mohla nebo teprve v budoucnu bude moci chránit své subjektivní hmotné právo v rámci veřejné správy nebo žalobou před správním soudem. Jen při splnění uvedených podmínek může osoba, jejíž hmotná práva nebyla správním orgánem v důsledku jeho faktické nečinnosti ochráněna, úspěšně podat zásahovou žalobu.

10. Žalobce dovozuje přípustnost své žaloby právě z rozsudku rozšířeného senátu NSS ve věci *ŽAVES*. Existenci veřejného subjektivního práva, jehož ochrany se podanou žalobou domáhá, spatřuje v následujících skutečnostech. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích chrání zájem státu na řádném výkonu veřejné moci, který nebude rušen neopodstatněnými a nepřiměřenými zásahy osoby, které se mají výkonu státní moci podrobit. Sekundárním zájmem, stojícím vedle veřejného zájmu na řádném a vymahatelném výkonu veřejné moci, je dle žalobce zájem na ochraně úředních osob a zajištění podmínek, aby tyto osoby požívající zvláštní status mohly vůli státu realizovat. Každá úřední osoba tak má subjektivní veřejné právo na to, aby z moci úřední bylo zahájeno správní řízení o přestupku podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích. Neboť veškerou činnost ukotvenou v zákoně č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, vykonává státní zastupitelství jako státní orgán, byť fakticky jednotlivé úkony realizují státní zástupci jako úřední osoby, podalo žalobu Městské státní zastupitelství v Praze. Nikoliv přímo Mgr. A. C., státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze, který je dotčenou úřední osobou, znevažovanou podáními pana V. D.
11. Krajský soud nepřisvědčil uvedené argumentaci. Žalobce nesplňuje výše shrnuté podmínky, které rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vymezil ve věci *ŽAVES*. Jednou z podmínek přípustnosti zásahové žaloby proti faktické nečinnosti spočívající v nezahájení správního řízení zahajovaného z moci úřední je, že žalobce by se mohl bránit žalobou proti rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s., které eventuálně z takto započatého správního řízení může vzejít. V této souvislosti NSS v bodě [84] citovaného rozsudku výslovně uvedl, že „[n]apříklad poškozený se tak nemůže domáhat zahájení přestupkového řízení proti podezřelému z přestupku, neboť poškozený či jiné osoby odlišné od obviněného nemohou napadat výrok správního rozhodnutí týkající se viny či sankce, včetně výroku o zastavení řízení o přestupku. Posouzení viny a případné uložení sankce v rámci správního trestání se totiž odehrává výlučně ve vztahu státu a obviněného. Třetí osoba (ať již je touto osobou jiný obviněný, poškozený nebo jiná osoba) nemá subjektivní právo domáhat se zahájení řízení o správním deliktu s jiným subjektem nebo požadovat uznání jeho viny (srov. k tomu z početné judikatury např. rozsudky ze dne 31. 10. 2007, čj. 2 As 46/2006-100, č. 2276/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 11. 3. 2008, čj. 8 As 46/2007-98, detailněji pak rozsudek ze dne 29. 1. 2015, čj. 8 Afs 25/2012-351, věc *Philips Electronics a další*, body 208 a 209).“
12. Z uvedeného vyplývá, že žalobce coby poškozený by nebyl aktivně legitimován k podání žaloby proti výroku správního rozhodnutí týkajícího se viny či sankce (za předpokladu, že by správní orgán řízení zahájil a rozhodl o vině a trestu). K tomu by byl oprávněn pouze obviněný. Není tedy splněna jedna z podmínek přípustnosti zásahové žaloby proti nečinnosti správního orgánu spočívající v nezahájení řízení z moci úřední, jak je vymezil rozsudek rozšířeného senátu NSS ve věci *ŽAVES*.
13. Žalobce tedy nemohl být postupem žalovaného zkrácen na právech, kterým poskytují ochranu správní soudy. Nesvědčí mu totiž veřejné subjektivní právo na zahájení řízení o přestupku příslušným správním orgánem, resp. na kladné vyřízení jeho podnětu. Krajský

soud proto konstatuje, že v nyní posuzované věci nejsou splněny podmínky řízení.

14. Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže nejsou splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat. Soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 82 s. ř. s. pro chybějící podmínku řízení spočívající v myslitelném dotčení právní sféry žalobce způsobeným nezahájením řízení z moci úřední. Tento nedostatek je neodstranitelný.
15. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 30. května 2023

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu